مقاله تحقیقی

دوفصلنامه آموزش پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بابل دوره هفتم، شمارهٔ ۱، پاییز – زمستان ۱۳۹۷، صفحه ۷۰-۶۰

ویژگی های یک استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مصطفی رضایی [۱] (DDS)، ملیحه میر باقری [۲] (DDS Student)، فاطمه حبیب آگهی [۲] (DDS Student) ، محمد جواد رحیمی [۳] (DDS)*

۱- گروه بیماریهای دهان و فک و صورت ، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران
۲- کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران
۳-دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران

دریافت: ۹۷/۱۰/۱۶، اصلاح: ۹۷/۱۲/۲۷، پذیرش:۹۷/۱۲/۲۸

خلاصه

سابقه و هدف: امروزه اساتید دانشگاه یکی از اساسی ترین عوامل تعلیم و تربیت دانشجویان هستند. یکی از مهمترین روش های تعیین معیارهای یک استاد برتر و توانمند ، نظرخواهی استاندارد از دانشجویان است. مطالعه حاضر با هدف بررسی ویژگی های یک استاد توانمند دانشگاهی از دیدگاه دانشجویان دندانپزشکی ، پزشکی و داروسازی دانشگاه علوم پزشکی شیراز انجام شده است.

مواد و روشها: این مطالعه تحلیلی-مقطعی در سال ۱۳۹۷-۱۳۹۶، به شکل سرشماری ، با حضور ۳۷۱ نفر از دانشجویان دانشکده های دندانپزشکی ،پزشکی و داروسازی دانشگاه علوم پزشکی شیراز طراحی و اجرا گردید. برای دریافت نظر دانشجویان از پرسشنامه ای حاوی ۲۴گویه(در چهار حیطه شامل دانش پژوهی ، روش تدریس ، شخصیت فردی و توانمندی ارتباطی) استفاده شد. شاخص اعتبار محتوا برای کل پرسشنامه ۰/۷۸ محاسبه گردید به منظور ارزیابی پایایی از روش آزمون و باز آزمون یک هفته‌ای بر روی یک گروه پایلوت ۳۰ نفره انجام شد و پایایی پرسشنامه تعیین شد.(ضریب همبستگی درون گروهی در آزمون مجدد آزمون ۰/۸۵۷ تعیین شد ؛ سازگاری داخلی بر مبنای ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۱ محاسبه شد) این پرسشنامه به شکل فرم نظر سنجی لیکرت بود. تحلیل آماری مطالعه با آزمونهای Chi-Square ، T مستقل و آنالیز واریانس یکطرفه با نرم افزار SPPS ver.16 انجام شد. مقادیر P value کمتر از ۰/۰۵ معنی دار در نظر گرفته شد.

یافته ها: ۳۴۸ نفر پرسشنامه ها را کامل تکمیل نموده و برگشت دادند. (مشارکت ۹۳/۸ درصدی).میانگین و انحراف معیار سن دانشجویان شرکت کننده در مطالعه ۳/۴۲±۲۱/۳ بود. پر اهمیت ترین موضوع برای دانشجویان پسر " تسلط استاد بر درس مورد تدریس" و " روش تدریس " به ترتیب با ۹۶/۲۴ ٪ و ۹۲/۴۸٪ بودند و برای دانشجویان دختر هم " تسلط استاد بر درس مورد تدریس " و " شیوایی بیان " به ترتیب با ۹۶/۷۴ ٪ و ۹۴/۸۸ ٪ بودند. همچنین در این تحقیق با توجه به بررسی میانگین و انحراف معیار امتیاز اخذ شده در حیطه های چهارگانه پرسشنامه یعنی "روش تدریس" ،" دانش پژوهی" ،" شخصیت فردی" و " توانایی در ارتباط" ، بین دانشجویان دختر و پسر تفاوت معنا دار آماری در " روش تدریس " و دانش پژوهی " مشاهده نشد (P value ≥ ۰/۰۵) ولی "شخصیت فردی" و " توانایی ارتباطی " تفاوت معنادار آماری داشتند . (P value به ترتیب ۰/۰۲۳ و ۰/۰۴۱ بدست آمد).

نتیجه گیری: میانگین امتیازات کل پرسشنامه های دانشجویان دختر نسبت به دانشجویان پسر به شکل معنا داری بیشتر بود. علیرغم همسویی در نتایج برخی از موارد در هر دو جنس ، ولی برای بررسی ویژگی های استاد مطلوب و توانمند از دیدگاه دانشجویان باید توجه داشت که برای مقاطع مختلف تحصیلی و جنسیت دانشجو و شرایط تحصیلی ایشان ، انتخابها لزوماً یکسان و هماهنگ نمیباشد و بنابراین پیشنهاد میگردد که این موضوع در برنامه ریزی های آموزشی دانشکده ها مورد توجه قرار گیرد.

واژه های کلیدی: استاد توانمند، دیدگاه دانشجو، روش تدریس

مقدمه

بی تردید فرآیند آموزش در دانشگاه صرفاً ارائه علم و دانش به دانشجویان نیست بلکه مسیری است که طی آن مبانی نظری و عملی علوم مختلف به همراه هدایت تربیتی دانشجویان صورت می گیرد. (۱) آموزش، کلید شکوفا کردن توانایی های انسان است و مهمترین نقش متعلق به اساتید است، چرا که تاثیر گسترده و قوی دارند. (۲) از آنجایی که فعالیت های استاد دانشگاه علاوه بر آموزش تئوری وحرفه ای دانشجویان ، حیطه های تربیتی و مشاوره ای نیز می باشد ، وی بنیادی ترین نقش را درتعلیم و تربیت دانشجویان بر عهده دارد. (۳) استاد می تواند فضایی را به وجود آورد که دانشجو در آن بصیرت پیدا کند،

* نویسنده مسئول مقاله: محمدجواد رحیمی
آدرس: شیراز – خیابان قصردشت – نبش خیابان مهر – دانشکده دندانپزشکی شیراز، تلفن : ۰۷۱۳۶۲۸۹۹۱۷
Email: Javadhs_2011@yahoo.com

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-23]

استعدادهای بالقوه خود را شناخته و پرورش دهد و با اتکا به ویژگی های مطلوب مدرس، در جهت تواناییهای حرفه ای و شخصی خود به بهترین شکل گام بردارد. (۴). دانشجویان بدلیل حضور مستقیم و فعال و اختصاص زمان بیشتر در موقعیت آموزشی ارتباط نزدیکتری نسبت به سایر عوامل قضاوت کننده دارند و نوع نگرش آنها به ویژگی های یک استاد مطلوب می تواندتأثیر مضاعفی در فرآیند یادگیری داشته باشد. (۵) این عامل باعث شده است تا بسیاری از دانشگاههای بزرگ دنیا برای پیشبرد برنامه های آموزشی وافزایش شهرت و اعتبار بیشتر خود، از نظرات دانشجویان که مصرف کنندگان اصلی و جزء لاینفک این برنامه ها هستند ، استفاده کرده و با ارزشیابی برنامه های درسی و استادان، کیفیت آموزش را ارتقا بخشند. (۴, ۶, ۷).

سوتکین و همکاران معتقدند آموزش بالینی با کیفیت، فراتر از آموزش معمول است و با الهام بخشیدن، حمایت، درگیر کردن فعال دانشجویان و ارتباط با آنها حاصل می شود. (۸) در معمولترین روش ارزیابی های سازمانی در حیطه آموزش یک پرسشنامه نظرسنجی حاوی تعدادی سؤال درباره ویژگی های فردی و فعالیت آموزشی استاد در اختیار دانشجو گذاشته می شود تا بدین طریق اظهارنظر دانشجویان در مورد اساتید در حیطه های مختلف و موثر بر کیفیت عملکرد آموزشی ایشان سنجیده شود. در بسیاری از موارد مشاهده می شود که اظهار نظر دانشجویان متأثر از عواملی می باشد که با موضوع ارزشیابی استاد ارتباط نداشته است و در نتیجه پذیرش دیدگاه های دانشجویان در حیطه آموزش با نظرات و اظهار نظرهای متفاوتی مواجه شده است. (۹) موافقان این نوع ارزشیابی معتقدند که دانشجویان دارای نوعی فرا شناخت هستند که باعث می شود ارزشیابی آنان از اساتید صحیح باشد در حالی که مخالفان اعلام می دارند که قضاوت دانشجویان ذهنی بوده و بنابراین از روایی لازم برخوردار نیست. (۱۰)

با وجود اینکه پژوهشهای متعددی ویژگیهای یک استاد مطلوب و توانمند دانشگاهی را در نقاط مختلف کشور بررسی نموده اند ولی هنوز تلاش برای یافتن ویژگیهایی برای تبیین شایستگی اساتید، در حیطه های مختلف ادامه دارد. بطور مثال در مطالعه قربانی و همکاران، مهمترین خصوصیات یک استاد خوب دانشگاهی از دیدگاه دانشجویان به ترتیب، تسلط استاد بر درس مورد تدریس، شیوایی بیان، نحوهٔ سازمان دهی و تنظیم درس و علاقمندی به تدریس بود و قاطعیت و سخت گیری، علاقمندی به پژوهش و سابقه تدریس از ویژگی هایی بودند که دانشجویان کمترین اهمیت را برای آنان قائل بودند . (۱۱) در مطالعه پیمان و همکاران نیز روش تدریس، ارتباطات بین فردی، ویژگی‌های فردی استاد و دانش‌پژوهی استاد مهمترین فاکتورهای انتخابی از سوی دانشجویان برای یک استاد خوب دانشگاه بودند. (۱۲) درمطالعه مباشری و همکاران نیز مهم ترین ویژگی استاد نمونه از نظر دانشجویان تسلط استاد بر درس مورد تدریس و دانش عمومی در رابطه با درس مورد تدریس و کم اهمیت ترین ویژگی، قاطعیت و سختگیری استاد بود. (۱)

با توجه به نقش هایی که اساتید دانشگاه بر عهده دارند می توان گفت که این جستجو و تلاش می تواند کلیدی برای حل مسائل ارتباطی بین اساتید دانشگاه و دانشجویان باشد. از مهمترین دلایل این مطالعات این است که اساتید دانشگاه با دانستن نظرات و ایده های دانشجویان می توانند در ارتقا کیفیت آموزشی خود تغییراتی را ایجاد کنند و در بهبود سیستم آموزشی دانشگاه گام بردارند. با توجه به اینکه این نظرات مطرح شده از سوی دانشجویان معمولاً کیفی و نسبی است، طبیعتاً با مطالعات مختلف و با روش های متفاوت و با تکرار می توان تا حدی از پاسخهای بدست آمده ویژگی های مطلوبیت و شایستگی استاد را استانداردتر از دانشجویان جویا شد.

هدف از انجام مطالعه حاضر بررسی ملاک شایستگی یک استاد توانمند دانشگاه از دیدگاه دانشجویان سه رشته دکترای عمومی(پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی) دانشگاه علوم پزشکی شیراز بر مبنای ۴ حیطه دانش پژوهی ، روش تدریس، شخصیت فردی، توانمندی ارتباطی و مشاوره بود و علت انتخاب این گروه دانشجویان بخاطر تفاوت محیط آموزشی و سبک بینش و نگرش ایشان به موضوع آموزش و آموزش دهنده بود. در این مطالعه سعی شد تا با دریافت نظرات دانشجویان بتوان مسئولین دانشگاهی را در تعیین اولویت ها و سیاستگذاری های انتخاب استاد نمونه دانشگاه کمک کرد.

مواد و روشها

در این مطالعه توصیفی– مقطعی، جامعه پژوهش نمونه انتخابی از بین دانشجویان مقطع بالینی ۳ دانشکده پزشکی ، دندانپزشکی و داروسازی دانشگاه علوم پزشکی شیراز در نیمسال اول سال تحصیلی ۱۳۹۶-۱۳۹۷ بود. نمونه گیری به روش سرشماری و با ارائه پرسشنامه ها به شکل حضوری و دستی انجام گرفت. معیار ورود به مطالعه شامل : اشتغال به تحصیل در یکی از سه رشته دکترای عمومی (پزشکی ، دندانپزشکی ، داروسازی) دانشگاه علوم پزشکی شیراز (بنا به اظهار شرکت کننده) ، حضور در دانشکده در زمان توزیع پرسشنامه ها ، تمایل داشتن به تکمیل پرسشنامه و همکاری در جهت تکمیل آن بود. معیار خروج مطالعه نیز عدم تمایل به شرکت در مطالعه و تکمیل پرسشنامه به طور ناقص در نظر گرفته شده بود.

ابزار گردآوری داده ها در این پژوهش، پرسشنامه دو قسمتی بود که بر حسب مطالعات مشابه نظیر مطالعه مباشری و همکاران در شهرکرد و مطالعه صیامیان و همکاران در اهواز طراحی شد.(۱, ۱۳) قسمت اول پرسشنامه شامل اطلاعات دموگرافیک شامل سن، جنس، نوع تأهل، مقطع تحصیلی و بومی بودن یا خوابگاهی بودن) و قسمت دوم پرسشنامه بر مبنای پرسشنامه های مطالعات مشابه مشتمل بر ۲۴گویه مربوط به معیارهای یک استاد خوب دانشگاهی بود. این ۲۴ گویه در ۴ بخش مختلف پرسشنامه شامل دانش پژوهی با ۶ گویه ، روش تدریس با ۸ گویه ، شخصیت فردی با ۶ گویه و توانمندی ارتباطی با ۴ گویه بود. معیار سنجش و نمره دهی داده ها بر اساس مقیاس پنج درجه ای لیکرت (از بسیار مهم تا کاملاً بی اهمیت) که به ترتیب امتیاز ۵ تا ۱در مقیاس نگرش سنج در نظر گرفته شد. جهت تعیین روایی پرسشنامه ها از اعتبار محتوایی استفاده شد؛ هیأت کارشناسان پرسشنامه شامل پنج هیات علمی و متخصص تشکیل شده بود که در زمینه اعتبار محتوایی پرسش‌نامه سابقه فعالیت داشتند و شامل دو متخصص آمار زیستی، یک متخصص طب اجتماعی و یک متخصص آموزش پزشکی بودند.

به منظور محاسبه شاخص اعتبار محتوا (CVI یا Content validity index)، از کارشناسان خواسته شد تا ارتباط هر گویه را بر روی یک پرسش‌نامه که به طور معمول در مقیاس ۵ نقطه‌ای بود، رتبه‌بندی و ارزیابی نمایند. شاخص اعتبار محتوا برای هر گویه و برای کل پرسشنامه محاسبه شد. شاخص اعتبار

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-23]

محتوا برای کل پرسشنامه ۰/۷۸ محاسبه گردید. این مقدار، می‌توانست به عنوان شاهدی بر اعتبار محتوای خوب پرسش‌نامه۲۴ گویه ای، در نظر گرفته شود. پس از جمع آوری نظرات تیم کارشناسی ، اصلاحات لازم در آن صورت گرفت . به منظور ارزیابی پایایی از روش آزمون و باز آزمون یک هفته‌ای بر روی یک گروه پایلوت ۳۰ نفره انجام شد و پایایی پرسشنامه تعیین شد.(ضریب همبستگی درون گروهی در آزمون مجدد آزمون ۰/۸۵۷ تعیین شد ؛ سازگاری داخلی بر مبنای ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۱ محاسبه شد) پس از اخذ مجوز قانونی و کمیته اخلاق دانشگاه ، قبل از توزیع پرسشنامه ها توضیحات شفاهی لازم راجع به اهداف مطالعه و اطمینان از محرمانگی اطلاعات پرسشنامه ها به افراد داده شد. پس از توزیع پرسشنامه ها توسط پرسشگران آموزش دیده و تکمیل آنان توسط دانشجویان ، برای هر برگه پرسشنامه، امتیاز هر حیطه محاسبه گردید و نهایتا هر برگ پرسشنامه پس از جمع زدن امتیازات چهار حیطه تحت بررسی، امتیاز جمع کل هم دریافت نمود. داده ها با استفاده از Spss.Ver.16 و با استفاده از آمار توصیفی و تحلیلی (آزمون کای اسکور و آزمون تی تست و آنالیز واریانس یکطرفه در سطح معناداری $P \geq$ ۰/۰۵) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.(ضریب اطمینان ۹۵درصد) ویژگی های استاد نمونه از دیدگاه دانشجویان در ارتباط با عواملی چون جنسیت دانشجویان و دانشکده محل تحصیل ، سنوات حضور دانشجو در دانشگاه و بومی یا خوابگاهی بودن مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته ها

از مجموع ۳۷۱ پرسشنامه توزیع شده در بین دانشجویان مقاطع بالینی یا سه سال آخر رشته های دندانپزشکی ،پزشکی و داروسازی علوم پزشکی شیراز ، ۳۴۸ نفر پرسشنامه ها را کامل تکمیل نموده و برگشت دادند. (مشارکت ۹۳/۸ درصدی). در این مطالعه ، ۱۰۸ نفر دانشجوی داروسازی (۳۱/۰۳٪) ، ۱۱۷ نفر دانشجوی دندانپزشکی(۳۳/۶۲٪) و ۱۲۳ نفر از دانشجویان پزشکی(۳۵/۳۴٪) شرکت داشتند. خلاصه توزیع نمونه آماری بر حسب جنسیت، سنوات حضور در دانشگاه و شرایط بومی یا خوابگاهی بودن در جدول ۱ نشان داده شده است. با توجه به نتایج تست Chi Square از نظر توزیع دو جنس در بین سه رشته مورد بررسی تفاوت معنا داری مشاهده گردید. (P= ۰/۰۲۷) همچنین از نظر توزیع نمونه آماری بر حسب بومی بودن نیز تفاوت معنادار مشاهده شد. (P= ۰/۰۰۴).

جدول ۱ : توزیع فراوانی جمعیت مورد مطالعه بر حسب جنسیت ، مدت حضور در دانشگاه و شرایط بومی یا خوابگاهی بودن (تعداد شرکت کنندگان و درصد)

جنس		مدت حضور در دانشگاه			بومی یا خوابگاهی		جمع کل
پسر	دختر	٦سال	٥سال	٤سال	بومی	خوابگاهی	
۴۸ (۴۱/۱)	۶۹ (۵۸/۹)	۳۲ (۲۷/۳۵)	۴۳ (۳۶/۷۵)	۴۲ (۳۵/۹)	۴۱ (۳۵/۰۴)	۷۶ (۶۴/۹۶)	۱۱۷ نفر(۳۳/۶۲)
۴۹ (۳۹/۸)	۷۴ (۶۰/۲)	۲۸ (۲۲/۷۶)	۵۱ (۴۱/۴۶)	۷۹ (۶۴/۲۲)	۲۸ (۲۲/۷۶)	۹۵ (۷۷/۲۴)	۱۲۳ نفر(۳۵/۳۴)
۳۶ (۳۳/۳۴)	۷۲ (۶۶/۶۶)	۲۷ (۲۵/۰۰)	۳۸ (۳۵/۱۸)	۴۳ (۳۹/۸۲)	۲۹ (۲۶/۸۵)	۷۹ (۷۳/۱۵)	۱۰۸ نفر(۳۱/۰۳)
۱۳۳	۲۱۵	۸۷	۱۳۲	۱۳۶	۹۸	۲۵۰	۳۴۸نفر

بررسی دیدگاه دانشجویان در مورد با اهمیت ترین ویژگی استاد خوب دانشگاه با توجه به جنسیت دانشجویان نشان داد پر اهمیت ترین موضوع برای دانشجویان پسر " تسلط استاد بر درس مورد تدریس" و "علاقه مندی به تدریس " به ترتیب با ۹۶/۲۴ ٪ و ۹۲/۴۸٪ بودند و برای دانشجویان دختر هم " تسلط استاد بر درس مورد تدریس " و " شیوایی بیان " به ترتیب با ۹۶/۷۴ ٪ و ۹۴/۸۸ ٪ بودند. از دیدگاه دانشجویان پسر در این مطالعه، کمترین اهمیت "سابقه تدریس استاد" با ۴۵/۸۶ ٪ بود ولی از نظر دانشجویان دختر "شوخ طبعی استاد " با ۶۰درصد کمترین اهمیت را داشت. نتایج بررسی دیدگاه دانشجویان با توجه به دانشکده محل تحصیل نشان داد که دانشجویان دانشکده دندانپزشکی بیشتر به " تسلط استاد بر درس مورد تدریس " (۹۶/۲ ٪) اشاره داشتند ولی برای دانشجویان داروسازی بیشترین اهمیت "شیوایی بیان استاد " بود(۹۳/۹۳ ٪) و دانشجویان پزشکی هم " تسلط استاد بر درس مورد تدریس " را مهمترین فاکتور می دانستند(۹۴/۳ ٪). همچنین با بررسی نظرات دانشجویان بر اساس میزان سنوات تحصیل در دانشگاه نتایج نشان داد که "تسلط استاد بر درس مورد تدریس" برای دانشجویان سال آخر مهمترین گزینه بوده است.(۹۱/۰۱ ٪) در حالیکه دانشجویان سال ۴ و ۵ مهمترین مورد را به ترتیب " علاقه مندی به تدریس" و " داشتن دانش عمومی در رابطه با درس مورد تدریس " می دانستند.(۹۶/۳۲ ٪ و ۹۳/۹۳ ٪). در راستای ارزیابی برای تعیین ملاکهای یک استاد خوب از نظر دانشجویان بومی و خوابگاهی ، نتایج نشان داد که دانشجویان بومی " دانش عمومی در رابطه با درس مورد تدریس " را با ۹۱/۸۳ درصد و دانشجویان خوابگاهی "تسلط استاد بر درس مورد تدریس" را با ۹۵/۲ درصد مهمترین عامل می دانستند و دانشجویان بومی کمترین اهمیت را به ویژگی "قاطعیت و سخت گیری استاد" ۶۲درصد و دانشجویان خوابگاهی گزینه " علاقه مندی استاد به پژوهش " را با ۶۳/۲ درصد مرتبط می دانستند.

در جدولهای ۲ ، ۳ ،۴ و ۵ به ترتیب دیدگاه دانشجویان در مورد ۲۴ ویژگی های استاد خوب بر حسب دانشکده محل تحصیل ، میزان سنوات حضور در دانشگاه ، جنسیت دانشجویان و شرایط بومی یا خوابگاهی بودن آمده است. مواردی که با یکدیگر تفاوت معنا دار آماری دارند در جداول معین شده است.

همچنین در این تحقیق با توجه به بررسی میانگین و انحراف معیار امتیاز اخذ شده در حیطه های چهارگانه پرسشنامه یعنی "روش تدریس"، "دانش پژوهی"، "شخصیت فردی" و " توانایی در ارتباط" ، بین دانشجویان دختر و پسر تفاوت معنا دار آماری در " روش تدریس " و دانش پژوهی " مشاهده نشد

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-23]

(P value ≥ ۰/۰۵) ولی "شخصیت فردی" و " توانایی ارتباطی " تفاوت معنادار آماری داشتند . (P value به ترتیب ۰/۰۲۳ و ۰/۰۴۱ بدست آمد)(جدول ۶). همچنین بین میانگین و انحراف معیار امتیاز ۴ حیطه بین دانشجویان سه دانشکده در سه بخش " دانش پژوهی" ، " روش تدریس " و " توانایی ارتباط" تفاوت آماری مشاهده نمی شود. (P value≥ ۰/۰۵) ولی بین نظرات دانشجویان سه دانشکده در قسمت "شخصیت فردی" تفاوت آماری معنا دار ملاحضه شد.(۰/۰۰۷ = P)(جدول ۷). نتیجه ارزیابی بین میانگین و انحراف معیار امتیاز ۴ حیطه بین دانشجویان بومی و خوابگاهی نشان داد که در دو بخش " دانش پژوهی" ، " روش تدریس " تفاوت آماری مشاهده نمی شود. (P≥ ۰/۰۵ value) ولی در قسمت "شخصیت فردی" و " توانایی ارتباط" تفاوت آماری معنا دار ملاحضه شد.(P value < ۰/۰۵)(جدول ۸). بین میانگین و انحراف معیار امتیاز ۴ حیطه بین دانشجویان بر حسب سنوات حضور در دانشگاه نتایج نشان داد که فقط در" روش تدریس" تفاوت آماری مشاهده نمی شود(P≥ ۰/۰۵) ولی در سه قسمت دیگر تفاوت آماری معنا دار ملاحضه شد. (جدول ۹).

جدول شماره ۲ : توزیع فراوانی(میانگین وانحراف معیار) امتیازات هر معیار با توجه به نظرات دانشجویان بر حسب دانشکده محل تحصیل

حیطه	آیتمهای ۲۴ گانه *	میانگین امتیازات بر حسب رشته		
		دندانپزشکی	پزشکی	داروسازی
شخصیت فردی	رعایت موازین اخلاقی	3/96±0/7	4/05±0/7	4/03±0/6
	انتقاد پذیری استاد	4/36±0/45	4/01±0/6	4/10±0/48
	انعطاف پذیری استاد	4/23±1	4/32±1	4/22±0/9
	شوخ طبعی استاد	3/63±2/1	3/52±0/9	3/45 ±0/9
	آراستگی ظاهر	3/92±0/9	4/01±0/12	3/97±0/9
	قاطعیت وسختگیری	3/81±1	3/98±0/9	3/89±0/26
روش تدریس	علاقمندی به تدریس	4/67±0/12	4/69±0/17	4/71±0/2
	ارائه جالب مطالب درسی	4/58±0/7	4/56±0/6	4/65±0/5
	نحوه سازماندهی وتنظیم درس	4/04±1	4/10±0/8	4/12±0/9
	ایجاد زمینه خلاقیت فکری در دانشجویان	4/17±0/9	4/30±0/8	4/27±0/8
	وقت شناسی وحضوربه موقع درکلاس	3/81±1	3/58±0/9	3/79±1
	استفاده ازوسائل کمک آموزشی	3/93±1	4/02±0/7	3/91±1/1
	ایجادزمینه مشارکت دانشجویان دربحثهای کلاسی	4/68±0/3	4/67±0/21	4/65±0/31
	شیوائی بیان	4/67±0/4	4/93±0/05	4/71±0/3
دانش پژوهی	تسلط استادبردرس موردتدریس	4/58±0/42	4/69±0/3	4/65±0/1
	دانش عمومی درمورددرس موردتدریس	4/72±0/13	4/72±0/1	4/68±0/33
	ارائه مطالب جدیدوبه روز	4/21±0/9	4/19±0/45	4/24±0/8
	ارجاع دانشجوبه منابع درسی	3/94±1	4/00±0/6	3/78±0/9
	علاقمندی به پژوهش	3/33±1	4/12±0/7	3/91± 1/1
	سابقه تدریس	4/08±0/42	3/89±0/3	3/75±1/1
توانائی در ارتباط	آمادگی برای کمک به رفع اشکال دانشجویان	4/05±0/43	4/18±0/37	4/09±0/45
	دردسترس بودن درغیرساعات کلاسی	4/27±0/9	4/30±0/8	4/27±0/8
	ارتباط صمیمی با دانشجویان	4/30±0/31	4/33±0/35	4/29±0/27
	ارتباط چشمی مناسب با دانشجویان	3/87±0/6	3/83±0/1	3/81±0/6

* مواردی که در جدول با تغییر رنگ مشاهده میشود نشانگر تفاوت معنی دار P value بین گروه ها می باشد. در سایر موارد تفاوت آماری ندارند.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-23]

جدول ۳: توزیع فراوانی(میانگین وانحراف معیار) امتیازات هر معیار با توجه به نظرات دانشجویان بر حسب سنوات تحصیلی

حیطه	آیتمهای ۲۴ گانه *	میانگین امتیازات بر حسب سنوات تحصیلی		
		٤ سال	٥ سال	٦ سال
شخصیت فردی	رعایت موازین اخلاقی	3/96±0/7	4/05±0/7	4/03±0/6
	انتقاد پذیری استاد	4/36±0/45	4/31±0/6	4/40±0/38
	انعطاف پذیری استاد	4/03± 0/1	3/22±1/3	4/12±0/24
	شوخ طبعی استاد	3/61±1/1	3/52±0/32	3/45 ±0/5
	آراستگی ظاهر	3/82±0/2	4/11±0/32	3/99±0/12
	قاطعیت وسختگیری	3/81±1	3/90±0/1	3/89±0/23
روش تدریس	علاقمندی به تدریس	4/77±0/12	4/79±0/17	4/81±0/2
	ارائه جالب مطالب درسی	4/58±0/7	4/56±0/6	4/65±0/5
	نحوه سازماندهی وتنظیم درس	4/14±0/35	4/10±0/8	4/12±0/9
	ایجاد زمینه خلاقیت فکری در دانشجویان	4/17±0/9	4/30±0/8	4/22±0/8
	وقت شناسی وحضوربه موقع درکلاس	3/81±1	3/58±0/9	3/79±1
	استفاده ازوسائل کمک آموزشی	3/93±1	4/02±0/7	3/91± 1/1
	ایجادزمینه مشارکت دانشجویان دربحثهای کلاسی	4/68±0/3	4/67±0/21	4/65±0/31
	شیوائی بیان	4/87±0/2	4/93±0/05	4/84±0/11
دانش پژوهی	تسلط استادبردرس موردتدریس	4/58±0/42	4/69±0/3	4/65±0/1
	دانش عمومی درمورددرس موردتدریس	4/84±0/11	4/82±0/20	4/88±0/1
	ارائه مطالب جدیدوبه روز	4/39±0/28	4/39±0/15	4/37±0/19
	ارجاع دانشجوبه منابع درسی	3/98± 0/01	4/01±0/01	3/88±0/9
	علاقمندی به پژوهش	3/93±1	4/10±0/7	3/97± 1/1
	سابقه تدریس	4/08±0/42	3/89±0/3	3/75±1/1
توانایی در ارتباط	آمادگی برای کمک به رفع اشکال دانشجویان	4/05±0/43	4/18±0/37	4/09±0/45
	دردسترس بودن درغیرساعات کلاسی	4/87±0/23	4/70±0/8	4/27±0/5
	ارتباط صمیمی با دانشجویان	4/30±0/31	4/33±0/35	4/29±0/27
	ارتباط چشمی مناسب با دانشجویان	3/87±0/6	3/83±0/1	3/81±0/6

* مواردی که در جدول با تغییر رنگ مشاهده میشود نشانگر تفاوت معنی دار P value بین گروه ها می باشد. در سایر موارد تفاوت آماری ندارند.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-23]

جدول شماره ٤ : توزیع فراوانی(میانگین وانحراف معیار) امتیازات هر معیار با توجه به نظرات دانشجویان بر حسب جنسیت دانشجویان

حیطه	آیتمهای ٢٤ گانه *	میانگین امتیازات بر حسب جنسیت دانشجویان	
		دختران	پسران
شخصیت فردی	رعایت موازین اخلاقی	4/69±0/15	4/58±0/2
	انتقاد پذیری استاد	4/56±0/6	4/55±0/5
	انعطاف پذیری استاد	4/19±0/8	4/10±0/3
	شوخ طبعی استاد	3/91±0/68	4/11±0/67
	آراستگی ظاهر	4/6±0/23	3/99±1
	قاطعیت وسختگیری	4/72±0/12	3/91± 1/1
روش تدریس	علاقمندی به تدریس	4/73±0/30	4/75±0/21
	ارائه جالب مطالب درسی	4/33±0/25	4/01±0/1
	نحوه سازماندهی وتنظیم درس	3/99±0/1	3/99±0/58
	ایجاد زمینه خلاقیت فکری در دانشجویان	4/12±0/21	4/18±0/13
	وقت شناسی وحضوربه موقع درکلاس	4/69±0/25	4/54±0/12
	استفاده ازوسائل کمک آموزشی	4/00±0/6	3/98±0/71
	ایجادزمینه مشارکت دانشجویان دربحثهای کلاسی	4/22±0/7	3/96± 0/37
	شیوائی بیان	4/80±0/11	4/39±0/17
دانش پژوهی	تسلط استادبردرس موردتدریس	4/89±0/04	4/86±0/01
	دانش عمومی درمورد درس موردتدریس	4/62±0/18	4/57±0/38
	ارائه مطالب جدیدوبه روز	4/33±0/35	4/29±0/27
	ارجاع دانشجو به منابع درسی	3/93±0/36	3/87±0/12
	علاقمندی به پژوهش	4/31±0/12	4/29±0/43
	سابقه تدریس	3/32±0/6	3/31±0/7
توانایی در ارتباط	آمادگی برای کمک به رفع اشکال دانشجویان	4/39±0/62	4/42±0/4
	دردسترس بودن درغیرساعات کلاسی	4/10±0/47	4/07±0/8
	ارتباط صمیمی با دانشجویان	4/19±0/31	4/21± 0/1
	ارتباط چشمی مناسب با دانشجویان	3/92±1/04	3/91± 1/12

* مواردی که در جدول با تغییر رنگ مشاهده میشود نشانگر تفاوت معنی دار P value بین گروه ها می باشد. در سایر موارد تفاوت آماری ندارند.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-23]

جدول شماره ۵ : توزیع فراوانی(میانگین وانحراف معیار) امتیازات هر معیار با توجه به نظرات دانشجویان بر حسب بومی یا خوابگاهی بودن

حیطه	آیتمهای ۲۴ گانه *	میانگین امتیازات بر حسب وضعیت بومی بودن یا خوابگاهی بودن دانشجویان	
		بومی	خوابگاهی
شخصیت فردی	رعایت موازین اخلاقی	4/67±0/17	4/50±0/44
	انتقاد پذیری استاد	4/43±0/7	4/32±0/41
	انعطاف پذیری استاد	4/43±0/11	4/60±0/41
	شوخ طبعی استاد	3/93±0/84	3/82±1/18
	آراستگی ظاهر	3/99±0/17	4/02±0/86
	قاطعیت وسختگیری	3/04±1/8	3/51±1/21
روش تدریس	علاقمندی به تدریس	4/86±0/6	4/88±0/27
	ارائه جالب مطالب درسی	4/57±0/7	4/73±0/5
	نحوه سازماندهی وتنظیم درس	4/52±0/19	4/50±0/54
	ایجاد زمینه خلاقیت فکری در دانشجویان	4/04±0/59	4/10±0/77
	وقت شناسی وحضوربه موقع درکلاس	4/17±0/47	3/98±0/9
	استفاده ازوسائل کمک آموزشی	3/81±1	3/58±0/9
	ایجادزمینه مشارکت دانشجویان دربحثهای کلاسی	3/94±1	4/12±0/7
	شیوائی بیان	4/68±0/78	4/67±0/53
دانش پژوهی	تسلط استادبردرس موردتدریس	4/71±0/6	4/83±0/3
	دانش عمومی درمورد درس موردتدریس	4/83±0/27	4/88±0/10
	ارائه مطالب جدیدوبه روز	4/43±0/8	4/60±0/6
	ارجاع دانشجوبه منابع درسی	3/80±1	4/02±0/7
	علاقمندی به پژوهش	3/83±1	3/67±0/47
	سابقه تدریس	3/99±1	3/88±1
توانائی در ارتباط	آمادگی برای کمک به رفع اشکال دانشجویان	4/56±0/7	4/35±0/7
	دردسترس بودن درغیرساعات کلاسی	4/19±0/9	3/72±1
	ارتباط صمیمی با دانشجویان	4/13±0/84	3/97±0/95
	ارتباط چشمی مناسب با دانشجویان	3/66±1	3/81±0/8

جدول شماره ٦ : مقایسه میانگین و انحراف معیار امتیاز ٤ حیطه پرسشنامه در خصوص ویژگی های یک استاد توانمند برحسب دانشکده محل تحصیل

	دانش پژوهی	روش تدریس	شخصیت فردی	مهارت ارتباطی
دندانپزشکی	۲۵/۱۱±۴/۱	۳۴/۰۸±۵/۱	۲۴/۰۸±۳/۷	۱۶/۶۳±۲/۹
پزشکی	۲۵/۲۳±۳/۰	۳۴/۵۷±۴/۲	۲۳/۷۰±۳/۲	۱۶/۹۳±۲/۶
داروسازی	۲۵/۷۰±۲/۸	۳۴/۶۰±۲/۳	۲۴/۱۵±۳/۴	۱۶/۲۱±۲/۶
P value	P value ≥ ۰/۰۵	P value ≥۰/۰۵	(P = ۰/۰۰۷)	P value ≥ ۰/۰۵

جدول شماره ۷: مقایسه میانگین و انحراف معیار امتیاز ٤ حیطه پرسشنامه در خصوص ویژگیهای یک استاد توانمند برحسب جنسیت دانشجویان

	دانش پژوهی	روش تدریس	شخصیت فردی	مهارت ارتباطی
پسران	۲۶/۰۱±۴/۱	۳۴/۳۸±/۱	۲۴/۲۸±۴/۷	۱۵/۶۲±۲/۹
دختران	۲۶/۷۳±۳/۳۱	۳۴/۷±۳۵/۲	۲۵/۶۰±۳/۸	۱۶/۹۳±۳/۶
P value	P value ≥ ۰/۰۵	P value ≥ ۰/۰۵	(P = ۰/۰۲۳)	(P = ۰/۰۴۳)

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-23]

جدول شماره ۸ : مقایسه میانگین و انحراف معیار امتیاز ٤ حیطه پرسشنامه در خصوص ویژگی های یک استاد توانمند بر حسب سنوات تحصیلی

	دانش پژوهی	روش تدریس	شخصیت فردی	مهارت ارتباطی
۴ سال	۲۴/۲۳±۳/۰	۳۵/۲۸±۵/۱	۲۵/۰۸±۴/۷	۱۷/۶۳±۲/۹
۵ سال	۲۴/۲۸±۳/۶	۳۵/۴۰±۴/۲	۲۵/۷۰±۴/۲	۱۷/۵۰± ۴/۴۵
۶ سال	۲۵/۷۰±۳/۸	۳۵/۶۰± ۳/۳۳	۲۶/۱۵±۳/۴	۱۶/۱۱± ۳/۸
P value	(P = ۰/۰۳۱)	P value ≥ ۰/۰۵	(P = ۰/۰۲۷)	(P = ۰/۰۰۰)

جدول شماره۹ : مقایسه میانگین و انحراف معیار امتیاز ٤ حیطه پرسشنامه در خصوص ویژگی های یک استاد توانمند بر حسب بومی یا خوابگاهی بودن

	دانش پژوهی	روش تدریس	شخصیت فردی	مهارت ارتباطی
بومی	۲۵/۴۷±۳/۵	۳۴/۸۵±۴/۴	۲۴/۱۴±۳/۶	۱۶/۷۵±۲/۷
خوابگاهی	۲۴/۹۰±۳/۱	۳۴/۴۲±۳/۷	۲۲/۱۰±۳/۲	۱۷/۱۵±۲/۳۵
P value	P value ≥ ۰/۰۵	P value ≥ ۰/۰۵	(P = ۰/۰۰۳۶)	(P = ۰/۰۰۲)

بحث و نتیجه گیری

اطلاع از نظر و دیدگاه دانشجویان به عنوان مشتری خدمات آموزشی می تواند به مسئولین و روسای مراکز در نحوه جذب و انتخاب بهتر وموثر اساتید دانشگاه در آینده و همچنین ارائه الگوی مناسب برای انتخاب استاد نمونه در دانشگاه کمک کند. همچنین این نقطه نظرات می تواند به سیاستگذاران عرصه آموزش در تنظیم آگاهانه فعالیتهای تدریس یاری رساند.(۱۱) در طی سالهای اخیر مطالعات متعددی در زمینه بررسی و تعیین ویژگی های یک استاد توانمند از دیدگاه دانشجویان علوم پزشکی صورت گرفته است.

در کل نتایج این مطالعه بیانگر اهمیت نظر دانشجویان مبنی بر اهمیت موضوعاتی نظیر " تسلط استاد بر درس مورد تدریس" ، "دانش عمومی درموردرس موردتدریس" و "علاقه مندی به تدریس " از سوی دانشجویان است. نتایج این مطالعه مشخص کننده مهمترین ویژگیهای یک استاد خوب از دیدگاه دانشجویان سه دانشکده از دانشگاه علوم پزشکی شیراز بود و ویژگی هایی از قبیل تسلط استاد بر درس مورد تدریس، دانش عمومی در رابطه با درس مورد تدریس، شیوایی بیان و رعایت موازین اخلاقی به عنوان مهمترین عوامل بر انتخاب یک استاد خوب شناخته شدند. کم اهمیت ترین ویژگی از سوی دانشجویان ، قاطعیت و سخت گیری استاد و علاقه مندی به پژوهش بوده است. یکی از نقاط قوت این مطالعه بررسی نظرات دانشجویان مقطع دکترای عمومی سه سال آخر دانشکده های دندانپزشکی ، پزشکی و داروسازی با یکدیگر و هم چنین بررسی نظرات بر حسب خوابگاهی یا بومی بودن بود. همچنین در این مطالعه علاوه بر بیان درصد فراوانی پاسخ ها بر حسب اهمیت ، به هر گزینه امتیاز بین ۱ تا ۵ تعلق گرفت تا با بررسی کمی میانگین هر معیار ۲۴گانه در این مطالعه بتوانیم با دقت بیشتری در مورد خصوصیات مد نظر دانشجویان درباره یک استاد خوب دانشگاهی اظهار نظر کنیم.

با توجه به اینکه در مطالعه حاضر تسلط استاد بر درس مورد تدریس یکی از پر تکرارترین انتخابها بود، باید توجه داشت که بسیاری از مطالعات سایر دانشگاه های علوم پزشکی کشور درباره ویژگی های یک استاد خوب نیز نشان داده است که " تسلط استاد بر درس مورد تدریس" مهمترین ویژگی است. (۱, ۲, ۴, ۱۴, ۱۵) از آنجایی که انتخاب دو مورد از مهمترین شاخصهای انتخاب استاد خوب از دید دانشجویان یعنی " تسلط استادبردرس موردتدریس" و "دانش عمومی درموردرس موردتدریس" از بین ۴ حیطه پرسشنامه به بخش " دانش پژوهی " بر می گردد نتایج این مطالعه با نتایج مطالعه قربانی و اسماعیلی مشابهت داشت. (۲, ۱۱) ولی با نتایج مطالعات دکتر پیمان و همکارانش در دانشگاه علوم پزشکی ایلام مطابقت نداشت. (۱۲) همچنین در مطالعه سعید آقا حاجی جانی در سمنان دانشجویان مقطع های کاردانی و کارشناسی، اولویت را به شخصیت فردی دادند که دقیقا با نتایج مطالعه ما متفاوت بود. (۱۵) از آنجایی که نمونه آماری مطالعه ما از بین سه رشته دکترای عمومی انتخاب شده بود می توان انتظار داشت که سطح توقع و انتظارات متفاوت نسبت به سایر رشته های علوم پزشکی و نحوه نگرش آنها در مقایسه با سایر رشته ها می تواند توجیه کننده این موضوع و تغییر اولویتها باشد.

مطالعه مباشری و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد و دادخواه و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی اردبیل هم نشان داد که " سابقه تدریس" و " قاطعیت و سخت گیری" استاد از نظر دانشجویان از کمترین امتیاز برخوردار است که با نتایج حاصل از این مطالعه همخوانی دارد. (۱, ۱۶)

از نکات دیگری که از نتایج مطالعه حاضر استخراج می شود این است که میانگین امتیازات کل پرسشنامه ها در مقایسه بین دانشجویان دختر نسبت به دانشجویان پسر به شکل معنا داری بیشتر بود. این تفاوت دیدگاه در مطالعه دکترقربانی در سمنان مشاهده شد اما در مطالعه دکتر درگاهی در دانشکده علوم پزشکی تهران هیچ ارتباط معناداری بین جنسیت و حیطه های چهارگانه پیدا نشد. (۱۷) به نظر میرسد این اختلاف معنادار در تحقیق ناشی از نوعی حس تعلق تحصیلی و انگیزش تحصیلی بیشتر در دختران نسبت به پسران است.

بین سنوات حضور دانشجویان در دانشگاه و ویژگیهای ترجیحی استاد نمونه ایشان ارتباط معنی دار آماری وجود داشت به گونه ای که دانشجویان جوانتر ویژگیهایی را متفاوت از دانشجویان سال آخر انتخاب کرده بودند. شاید در توجیه این رخداد و انتخاب بتوان به مطالعه نویدیان در زاهدان اشاره داشت که بیان نموده است دانشجویانی که در سنین پایین هستند شاید به دلیل شرایط زیست شناختی، موقعیت اجتماعی، فرهنگی و ساختارهای هیجانی و عاطفی این سنین معمولاً دارای احساس بیگانگی بالا و خودپنداری ضعیف می باشند

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-23]

که می تواند بر انتخابها و نظرات ایشان بسیار موثر باشد. (۱۸). به طور کلی، نتایج مطالعه حاضر با سایر مطالعات دانشگاه های علوم پزشکی کشور در حیطه بررسی ویژگی های شاخص استاد خوب دانشگاهی ، از نظر نوع ویژگیها همخوانی دارد و تفاوت تنها در اولویت و اهمیت ویژگی هاست که علت تفاوت اولویت بندی در نظر دانشجویان ممکن است به دلیل مفاهیم و واژه های بکار گرفته شده توسط محقق و یا برداشتهای مختلف دانشجویان از این عبارتها بوده باشد. به نظر می رسد نتایج مطالعات از این دست بتواند در سیاستگذاری های معاونتهای آموزشی دانشکده ها یا دانشگاه ها برای انتخاب یک هیات علمی مطلوب و مقبول از سمت دانشجویان بسیار راه گشا باشد. برگزاری این مطالعات در سطح کلان دانشگاه و درگیر نمودن سایر دانشکده های علوم پزشکی نیز به جهت تکمیل اطلاعات و توجه به تفاوت نگرشهای رشته های مختلف پیشنهاد می شود.

تقدیر و تشکر

مقاله حاضر مستخرج از پایان نامه دانشجویی دکتر ملیحه میر باقری در واحد خودگردان دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز می باشد. مراحل آماری آن توسط دکتر مهرداد وثوقی در مرکز توسعه پژوهش دانشکده دندانپزشکی شیراز انجام گرفته که بدین وسیله قدردانی می گردد. لازم به ذکر است هزینه های این مطالعه توسط معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز پرداخت شده است. ضمناً در این مطالعه ، طراحی ، تحلیل و تفسیر داده ها بر عهده دکتر مصطفی رضایی بوده است ، تهیه پیش نویس اولیه مقاله را خانم دکتر ملیحه میرباقری و خانم فاطمه حبیب آگهی بر عهده داشته اند و آقای دکتر محمد جواد رحیمی در نگارش بخش بحث مطالعه و بازنویسی بخش نتایج کمک نموده اند و نویسنده مسئول این مطالعه می باشند.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-23]

Characteristics of a Capable Teacher from the Viewpoints of Students at Shiraz University of Medical Sciences

M.Rezaee[1] (DDS), M. Mirbagheri[2] (DDS Student), F. Habibagahi[2] (DDS Student), M.J. Rahimi[3*](DDS)[*]

1- Department of Oral and Maxillofacial Medicine, School of Dentistry, Shiraz University of Medical
2- Research Committee, School of Dentistry, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran.
3- School of Dentistry, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran

Biannual Medical Education, Babol Univ Med Sci; 7(1); Autumn & Winter 2018-2019; pp: 60-70

Received: March 19th **2018, Revised: March 18th 2019, Accepted: Jan 6th 2019**

ABSTRACT

BACKGROUND AND OBJECTIVE: Today, university professors are one of the most important factors in the education. One of the most routine ways to determine the criteria is opinion polls from students. The aim of this study was to investigate the characteristics of a good capable teacher from the viewpoints of the students of Shiraz University of Medical Sciences.

METHODS: In this cross-sectional study during 2017-2018, a descriptive-analytic study was carried out on 371 students of dental, medical and pharmaceutical schools of Shiraz University of Medical Sciences. For data gathering, a questionnaire with twenty four items that consisted of four sections (scholarship, teaching method, personal character and communication skill) was approved. The content validity index for the whole questionnaire was calculated to be 0.78. In order to assess the reliability of the test, one weekly test was performed on a pilot group of 30 participants and the reliability of the questionnaire was determined. Intra-group correlation coefficient was 0.857 Internal consistency based on Cronbach's alpha coefficient was 0.81.The questionnaire was in the form of a Likert questionnaire. Statistical analysis was performed by Chi-Square test, independent t-test and one-way ANOVA by SPPS ver.16.

FINDINGS: 348 students were completed and returned the questionnaires. (93.8% participation). The mean and standard deviation of students' age in the study were 21.3 ± 3.42. Based on the viewpoint of the male students "mastery of the teaching lesson" and "teaching method" with 96.24% and 92.48%, respectively were important criteria. The important criteria for a good teacher due to female students viewpoint were "mastery of the teacher was taught" and “eloquence” respectively 96.96% and 88.94%. Significant difference between male and female students’ point of view about "personal character" and "communication ability" observed. (P value was 0.023 and 0.041, respectively) But there was no significant difference in "teaching method" and "scholarship" (P value <0.05).

CONCLUSION: The mean of total score of female students’ questionnaire was significantly higher than that of male students. Despite the alignment in the results of some cases in both sexes, however, desirable features of university teachers can be analyzed from a variety of dimensions. It should be noted that the characteristics of a capable teacher are not necessarily the same for different levels of education and gender. Therefore, it is suggested that this topic to be considered in the educational planning of the faculties.

KEY WORDS: *capable teacher, student’s viewpoint, teaching method*

*Corresponding Author; **M.J. Rahimi**
Address:.School of Dentistry, Qasr dasht Street, Shiraz, Iran
Tel: 009807136289917
Email: Javadhs_2011@yahoo.com

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-23]

References

1.Mobashery M, Khosravi Sh, Deris F, Taji F, Taheri Z, Mardanpour E. Characteristics of a Good Teacher in Terms of Students of Health School in Shahrekord University of Medical Sciences J Research in Medical Education 2011;3(2):1-8.

2.Esmaeili MR, Hozni SA, Mosazadeh B, Zavareh A. Good Teacher's Characteristics and its Influence on Dental Students Academic Motivation In Guilan University of Medical Sciences. J Research in Medical Education. 2017;9(3):18-0.

3.Ashraf H, Sabri M, Haghpanah S. Determination of the most important factors in overall effectiveness of a clinical teacher: students' point of view Iranian Journal of Medical Education J. 2002;2(0):1.

4.Gashmard R, Moatamed N, Vahedparast H. Faculty Members' and Students' Veiwpoints on Characteristics of a Good University Teacher in Boushehr University of Medical Sciences Iranian Journal of Medical Education J. 2011;11(1):48-57.

5.Zare-ee A, Mohd Don Z, Tohidian I. Gender differences in students' ratings of university teachers in the Iranian education system. Learning and Teaching in Higher Education: Gulf Perspectives. 2016;13(1):8.

6.Vali L, Shokoohi M, Beigzadeh A. Characteristics of a Capable University Teacher the Viewpoints of Faculty Members of Health Services Management Department in Iranian Medical Universities. Iranian Journal of Medical Education J. 2014;14(2):90-100.

7.Salarvand S, Yamani N, Kashani F, Salarvand M, Ataei M, Hashemi Fesharaki M. Nursing Students' Perception of Ethical and Professional Characteristics of an Ideal Faculty Member: A Qualitative Study. Iranian Journal of Medical Education J. 2015;15(0):481-94.

8.Sutkin G, Wagner E, Harris I, Schiffer R. What Makes a Good Clinical Teacher in Medicine? A Review of the Literature. Academy Medicine J. 2008;83(5):452-66.

9.Shakournia A, Motlagh M, Malayeri A, Jahanmardi A. Students' views towards teachers evaluation , Ahwaz Medical Sciences University Iranian Journal of Medical Education J. 2002;2(0):52-3.

10.Shakurnia A, Motlagh Me, Malayeri Ar, Jouhanmardi A, Komaili Sani H. Students' Opinion on Factors Affecting Faculty Evaluation in Jondishapoor Medical University. Iranian Journal of Medical Education J. 2005;5(2):101-10.

11.Ghorbani R, Haji-Aghajani S, Heidarifar M, Andade F, Shams-Abadi M. Viewpoints of nursing and para-medical students about the features of a good university lecturer koomesh J. 2009;10(2):77-84.

12.Peyman H, Zarian A, Sadeghifar J, Alizadeh M, Yaghubi M, Yamani N, et al. Characteristics of a Capable University Teacher from the Students' Point of View. Iranian Journal of Medical Education J. 2011;10(5):1131-9.

13.Siamian H, Balaghafari A, Aligolbandi K, Nezhad SFR, Nick MS, Shahrabi A, et al. Characteristics of a good university lecturer according to students2013. 105-13 p.

14.Adhami A, Haghdoost AA, Darvishmoqadam S, Nouhi EJIjome. Determining valid criteria for evaluating clinical and theoretical teaching of the faculty of Kerman University of Medical Sciences. 2000;1(2):24-30.

15.Haji Aghajani S. Survey on student's and teacher's opinion about the criteria's of a good university teacher. Teb va Tazkieeh J. 2002;41:47-51.

16.Dadkhah B, Mohammadi M, Mozaffari N, Mohammadnegad S, Molaei B, Dadkhah DJJoAUoMS. The specialties of a good master from the view point of student of Ardabil University of medical science. 2008;11:44-50.

17.Dargahi H, Hamouzadeh P, Sadeghifar J, Raadabadi M, Roshani M, Salimi M, et al. Criteria assessment of a expect teacher for effective teaching. 2011;4(3):91-8.

18. Navidian A, Salar A, Ganjali A. Examining the relation of alienation feeling and self concept in Zahedan University of medical sciences and health services students in1378-1379. Teb va Tazkieeh J. 2001(43):10.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-23]